

[Aksel Møller.]

vist megen diplomatisk og politisk Smidighed — saa derfor ved jeg som sagt ikke, om denne Sammenstilling af de to Teser er et Resultat af Forhandlingerne i Regeringen, eller om det virkelig er Udtryk for en Udenrigspolitik, som Udenrigsministeren har ønsket. Men hvis Ordene er et Tilsagn om moralsk Støtte til Sydslesvigs naturlige Selvbestemmelsesret, hilser vi dette Afsnit af Programtalen med Tilfredshed (*Ole Bjørn Kraft*: Kan Udenrigsministeren ikke komme til Stede i Tinget?).

Derudover har jeg kun een Bemærkning om Programtalens sydslesvigske Afsnit. Man bygger — saaledes som ogsaa enhver anden Regering efter dette Valg maatte gøre det — paa de Memoranda, der er blevet vedtaget i Danmark. Men hvorfor i al Verden fremhæver den højtærede Statsminister — deri maa jeg være ganske enig med den ærende foregaaende Taler, Hr. Knud Kristensen —, at det *navnlig* er et af vore Krav, Regeringen vil støtte? Jeg er enig i, at Ordet „navnlig“ brugt i denne Forbindelse kun kan opfattes som et Forsøg paa at reducere Danmarks Interesse i Kravene om Flygtningenes Fjernelse fra Sydslesvig og den administrative Adskillelse af Sydslesvig og Holsten. Betyder det, at den højtærede Udenrigsminister allerede har bøjet sig for sine nye Kolleger, at han har opgivet at kæmpe for den Politik, som han i sin Radiotale af 16. November i Fjor gav et saa ualmindelig klart Udtryk for? Lad mig minde det høje Ting om — da jeg er ude af Stand til at minde den højtærede Udenrigsminister selv om det, han er jo ikke til Stede —, hvad Udenrigsministeren dengang sagde. Han sagde:

„Vi maa fastholde vort Ønske om, at Flygtningene fjernes fra Sydslesvig, og at Flygtningene ikke faar Adgang til varigt at bosætte sig i Sydslesvig, men at der med Henblik paa deres Fjernelse fra Landsdelen, saa snart dette er muligt, sondres skarpt mellem dem og den hjemmehørende Befolkning, bl. a. derigenem, at de registreres særskilt. I Overensstemmelse hermed ønsker Regeringen“
— det var altsaa den forrige Regering, den højtærede Udenrigsminister var Medlem af — „i Overensstemmelse hermed“, sagde han, „ønsker Regeringen, at der ikke gives Flygtningene Valgret og Valgbarhed til Landsdelens kommunale og politiske Raad.“

Og han fortsatte:

„Baade af Hensyn til den fredelige Udvikling af Forholdene i Omraadet

umiddelbart Syd for den danske Grænse og af Hensyn til den dansksindede Del af Befolkningen i Sydslesvig vilde det være ønskeligt, at der ikke skabes eller oprettholdes fælles tyske Organer for Sydslesvig og Holsten, og at ingen tysk Myndighed i Holsten faar Indflydelse paa Sydslesvigs Administration.“

Det var den højtærede Udenrigsministers Mening 16. November i Fjor, men alligevel er det i Programtalen Mindretalrettighederne og Beskyttelsen af Mindretalrettighederne, den høje Regering nu lægger Vægt paa. Man fristes til at tro, at denne Formulering paa Forhaand er lagt op til det Svar, man venter skal komme fra England.

I det hele taget gælder det, at vore Evner kun maadeligt strækker til over for Udlandet, naar det gælder om at skaffe Ørenlyd for vore Synspunkter. Det maa derfor hilses med Tilfredshed, at Retten til Forhandling om Afsætningsforhold paa ny ligger hos de direkte interesserede Erhverv. Da den høje Regerings Medlemmer var i Opposition, anfægtede de denne Ret. Det er derfor naturligt for os at advare imod, at vi paa ny falder tilbage til Statshandel. Jeg opfordrer den højtærede Statsminister til her fra Tingets Talerstol at give Tilsagn om, at han i alt Fald vil indhente Rigsdagens Samtykke til en Forandring i dette Forhold, før han lader sig friste til at følge sin oppositionelle Fortid.

Udløbet af Englandstraktaten har jo givet vor økonomiske Situation en ubestridelig øjeblikkelig Lettelse, men det er vist klogt at erindre, at efter Rus kan der komme Tømmermænd. Derfor bør vi ingenlunde undervurdere, hvad det engelske Marked har betydet og igen kan komme til at betyde for vort Hovederhverv. Betingelsen for en ny Handelsaftale maa være rentable Priser, Sikkerhed for Leverancer af Kul, Jern og andre nødvendige Raavarer til Priser, der er lige saa uforanderlige som vore, saa længe Traktaten løber, og dertil naturligvis som det afgørende Punkt Retten til ombytte Sterling med Dollars.

Jeg haaber ikke, den højtærede Regering under disse Forhandlinger vil glemme, at Danmark derudover maa være interesseret i at have saadanne Mængder af Landbrugsvarer til Disposition for Tredielandene, at vore Indkøbsmuligheder i disse Lande ikke blokeres for os.

Jeg venter naturligvis ikke, at man i disse Dage skal kunne give Besked om, hvorvidt disse Ønsker kan opfyldes. Tidspunktet for Forhandlingerne med England synes endnu ubestemt. Derfor skal jeg heller ikke